

IŠVADA

DĖL STRUKTŪRINIO POSTŪMIO UŽDUOTIES

Jurga Rukšėnaitė
Biudžeto stebėsenos departamento vadovė

2024 m. lapkričio 11 d.

2025 M. PLANUOJAMAS DEFICITAS NEATITINKA NACIONALINIŲ FISKALINĖS DRAUSMĖS TAISYKLIŲ IR RIZIKUOJAMA NESILAIKYTI MASTRICHTO KRITERIJAUS

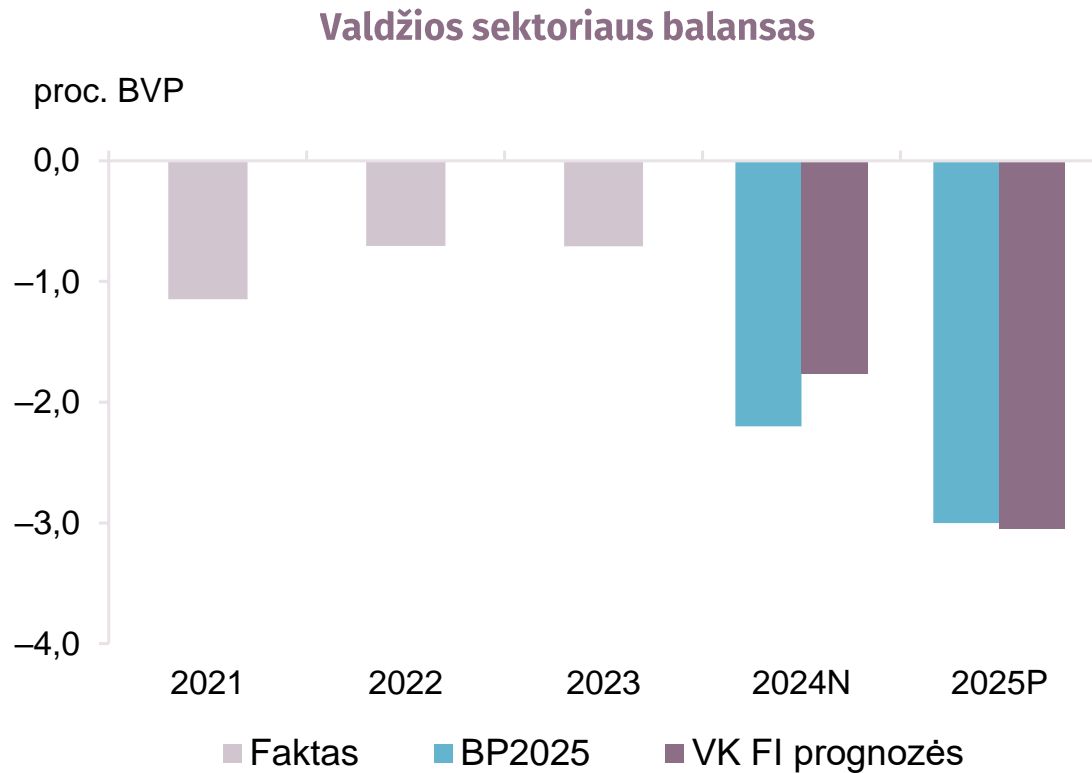
- VK FI vertinimu, 2025 m. planuojamas deficitą neatitinka perteklinio valdžios sektoriaus taisyklės keliamų reikalavimų.
- Vyriausybės Seimui pateiktas siūlymas dėl perteklinio valdžios sektoriaus taisyklės netaikymo 2025 m. kelia rizikas ilgalaikiam finansų tvarumui.
- Yra rizika, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitą bus didesnis nei 3 proc. BVP.
- Atsižvelgus į kasmet priimamus sprendimus ir ilgalaikius įsipareigojimus, kurie nenumatyti 2026–2027 m. biudžeto projekte, VK FI projektuoja, kad valdžios sektoriaus deficitą 2026 m. viršys 3 proc. BVP ribą.
- Valstybės skolos finansavimas kasmet taps vis brangesnis, nesiimant būtinų veiksmų, skola didės, ir 2027 m., tikėtina, sieks beveik pusę šalies BVP.

VSDF ir PSDF priskiriamų biudžetų taisyklių 2024–2025 m. bus laikomasi

Fiskalinės drausmės taisyklės	2024	2025
VS priskiriamų biudžetų taisyklės, iš jų:		
Valstybinio socialinio draudimo fondo	✓	✓
Privalomojo sveikatos draudimo fondo	✓	✓
Vietos valdžios subsektorius	Atitiktis FDT bus vertinama 2025 m. I pusm.	

✓ – taisyklės laikomasi, ✗ – rizika taisyklės nesilaikyti

Mažai tikėtina, kad 2025 m. deficito rodiklis būtų geresnis nei 3 proc. BVP

3 proc. BVP deficitas, nes:

- Išlaidos didėja dėl anksčiau prisiimtų įsipareigojimų;
- Nebėra numatytų vienkartinio pobūdžio išlaidų, kurios galėtų būti nepanaudotos;
- Dar didesni finansavimo poreikiai skirtingoms sritims;
- Mažai galimybių reikšmingai didesnėms VS pajamoms.

N – numatomas, P – prognozė

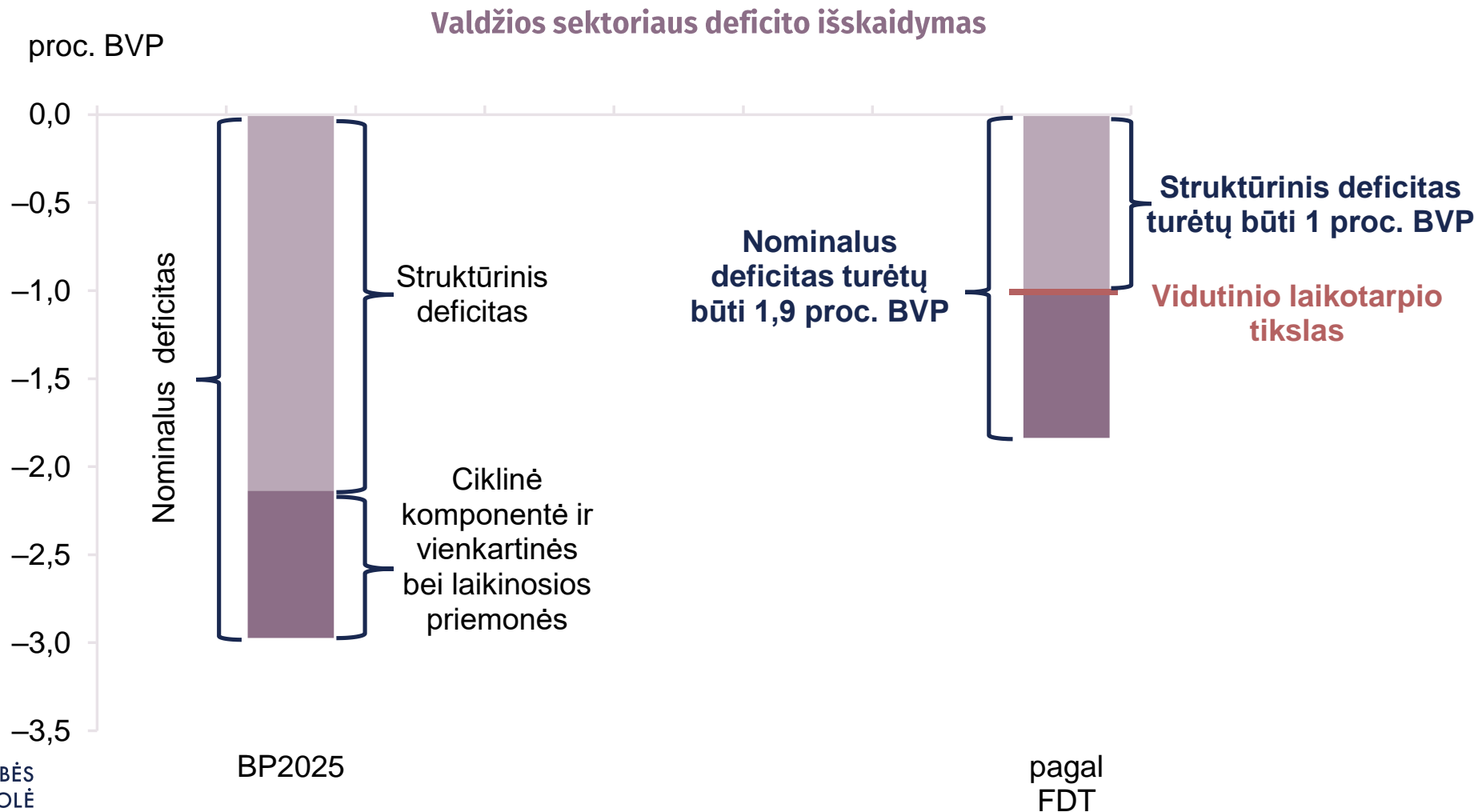
2025 m. planuojamas deficitas neatitinka perteklinio valdžios sektoriaus taisyklės keliamų reikalavimų

- Metams, kuriais taikomos išskirtinės aplinkybės, struktūrinio postūmio užduotys nenustatomos.
- Nuo 2025 m. išskirtinės aplinkybės negalioja.

Fiskalinės drausmės taisyklės	2024	2025
Perteklinio VS taisyklė	netaikoma	x
VS išlaidų augimo ribojimo taisyklė	netaikoma	netaikoma

✓ – taisyklės laikomasi, x – rizika taisyklės nesilaikyti

Siekiant laikytis taisyklės 2025 m. nominalus VS deficitas turėtų būti 1,9 proc. BVP

LRV pateikė siūlymą 2025 m. netaikyti perteklinio VS taisyklės ir nenustatyti struktūrinio postūmio užduoties

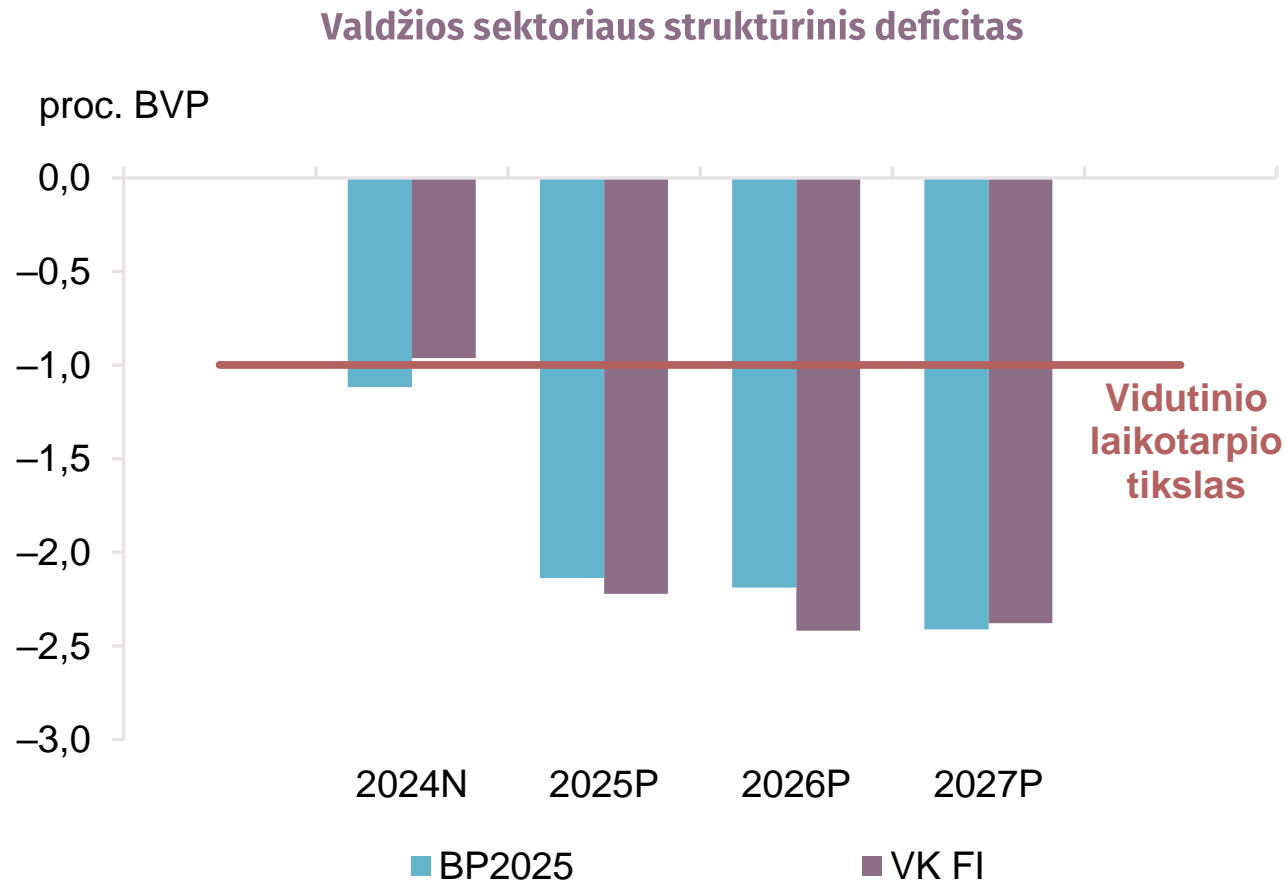
Siūlymas kelia rizikas ilgalaikiam finansų tvarumui, nes:

- 1) tokie vienkartinio tikslo Konstitucinio įstatymo keitimai kuria nepasitikėjimą fiskalinės sistemos stabilumu;
- 2) fiskalinių problemų sprendimas atidedamas ateičiai, nors struktūriniai rodikliai jau indikuoja rizikas dėl viešųjų finansų tvarumo.

LRV siūlo papildyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 10 straipsnį 5 dalimi:

*„5. Šio įstatymo 3 ir 6 straipsniai **netaikomi** rengiant Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą, jį priimanč, įgyvendinant priimtą įstatymą, vertinant ir kontroliuojant jo įgyvendinimą.“*

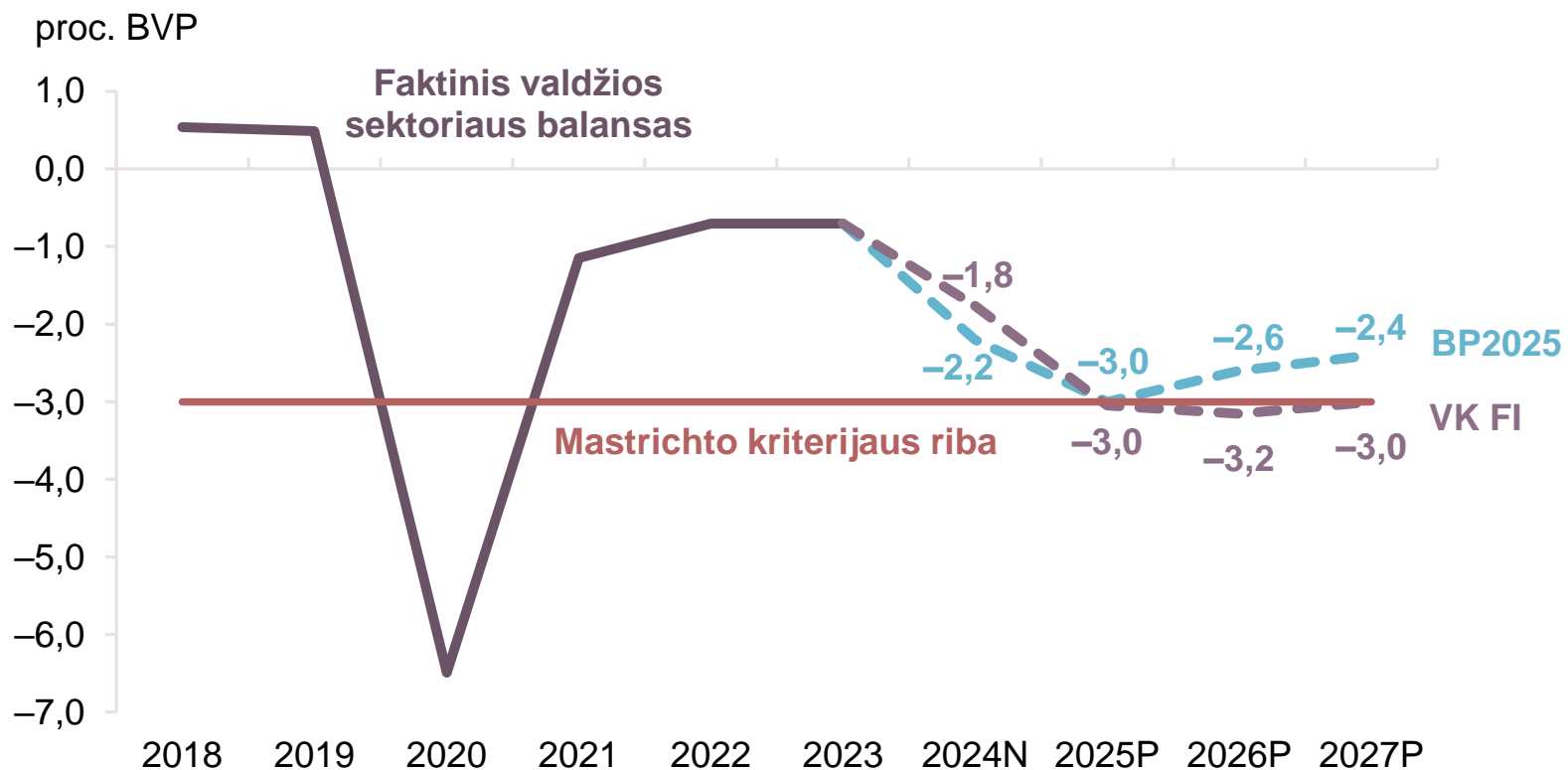
Siekiant atitikti fiskalinės drausmės taisyklės, valdžios sektoriaus deficitas 2026–2027 m. turėtų mažėti labiau, nei dabar projektuojama

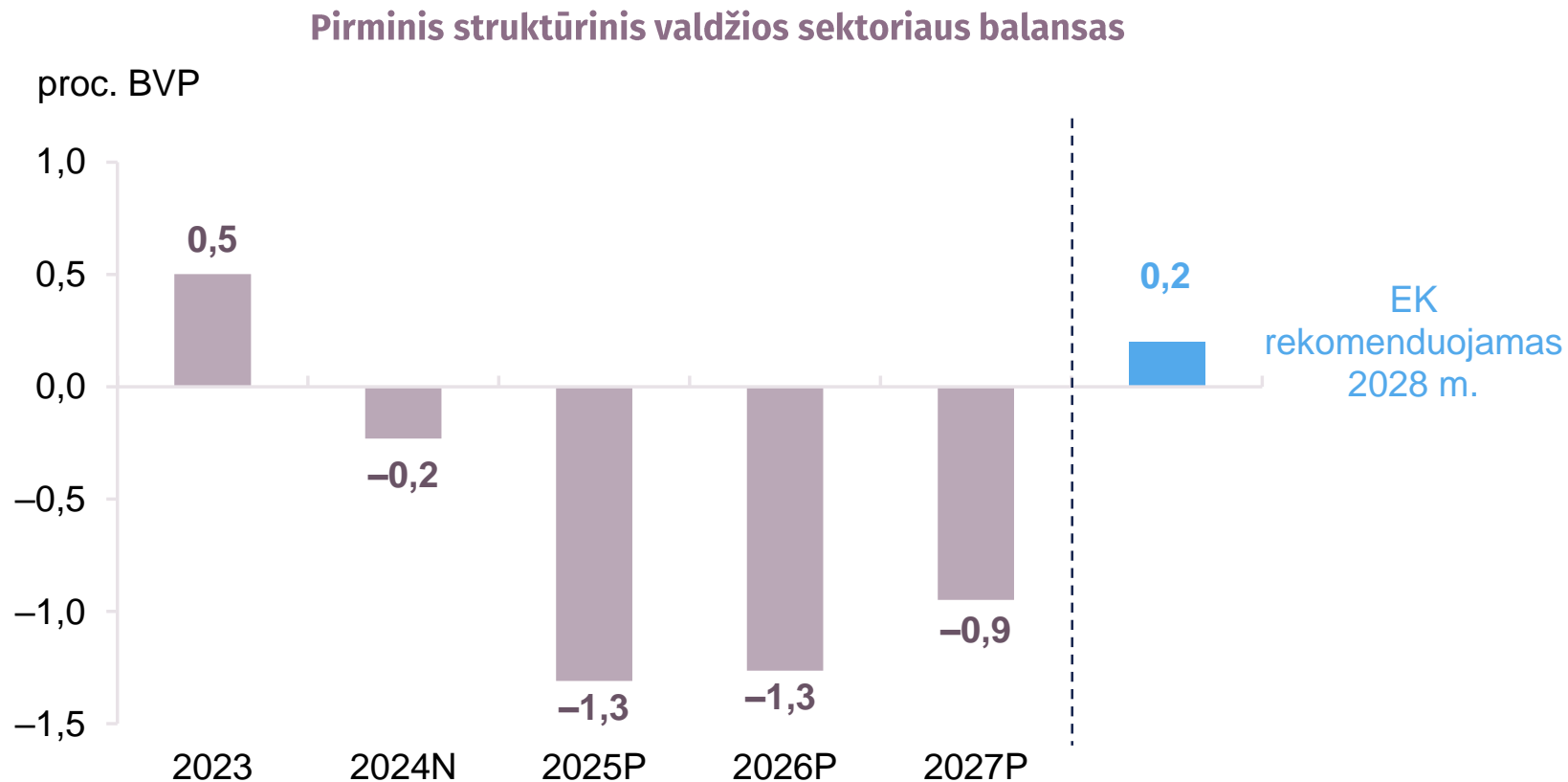
N – numatomas, P – prognozė

Šaltinis – BP2025, Valstybės kontrolės, vykdančios fiskalinės institucijos funkcijas skaičiavimai 8

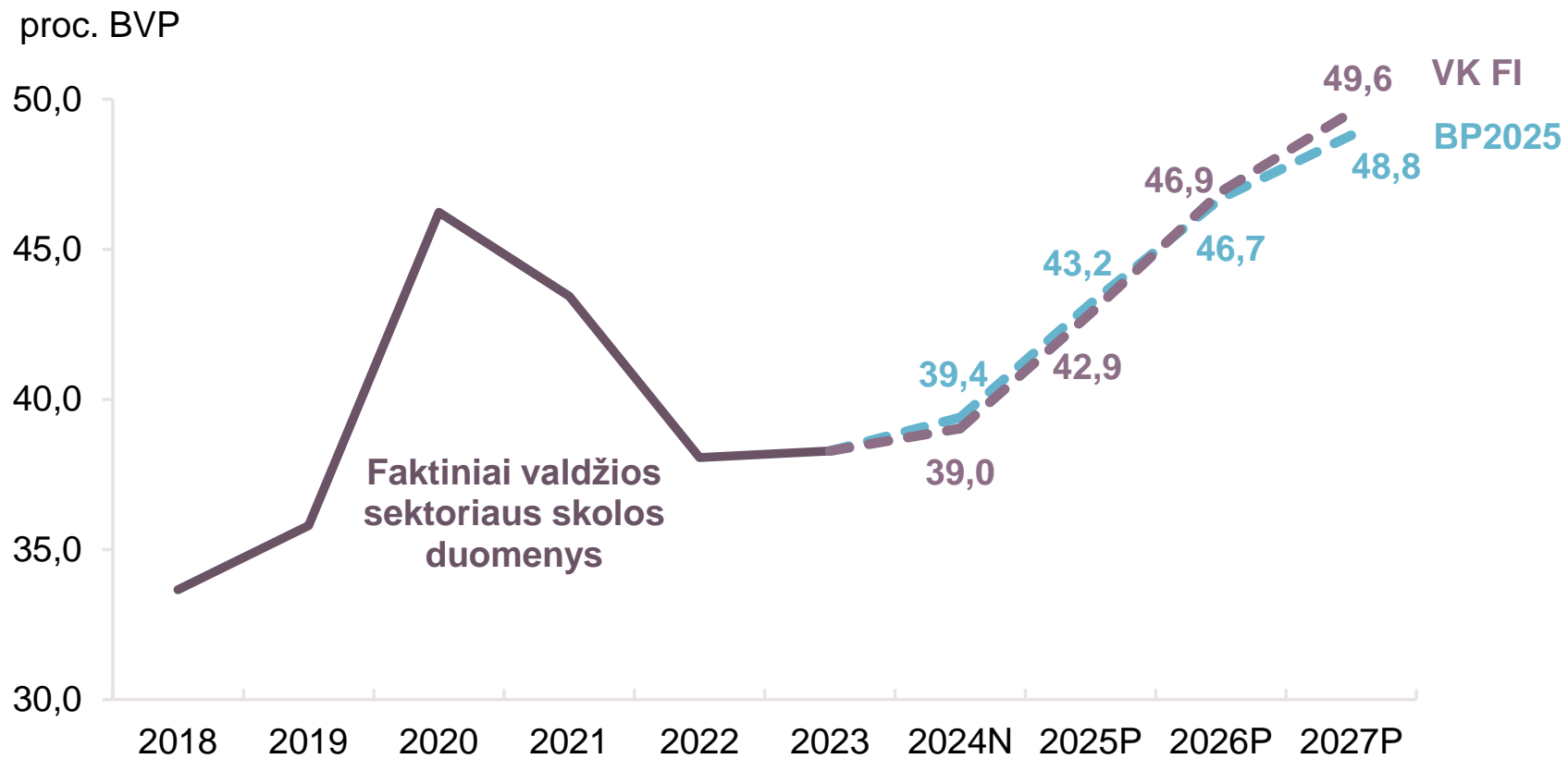
Tikėtina, kad valdžios sektoriaus deficitas 2026 m. viršys Mastroichto kriterijaus ribą

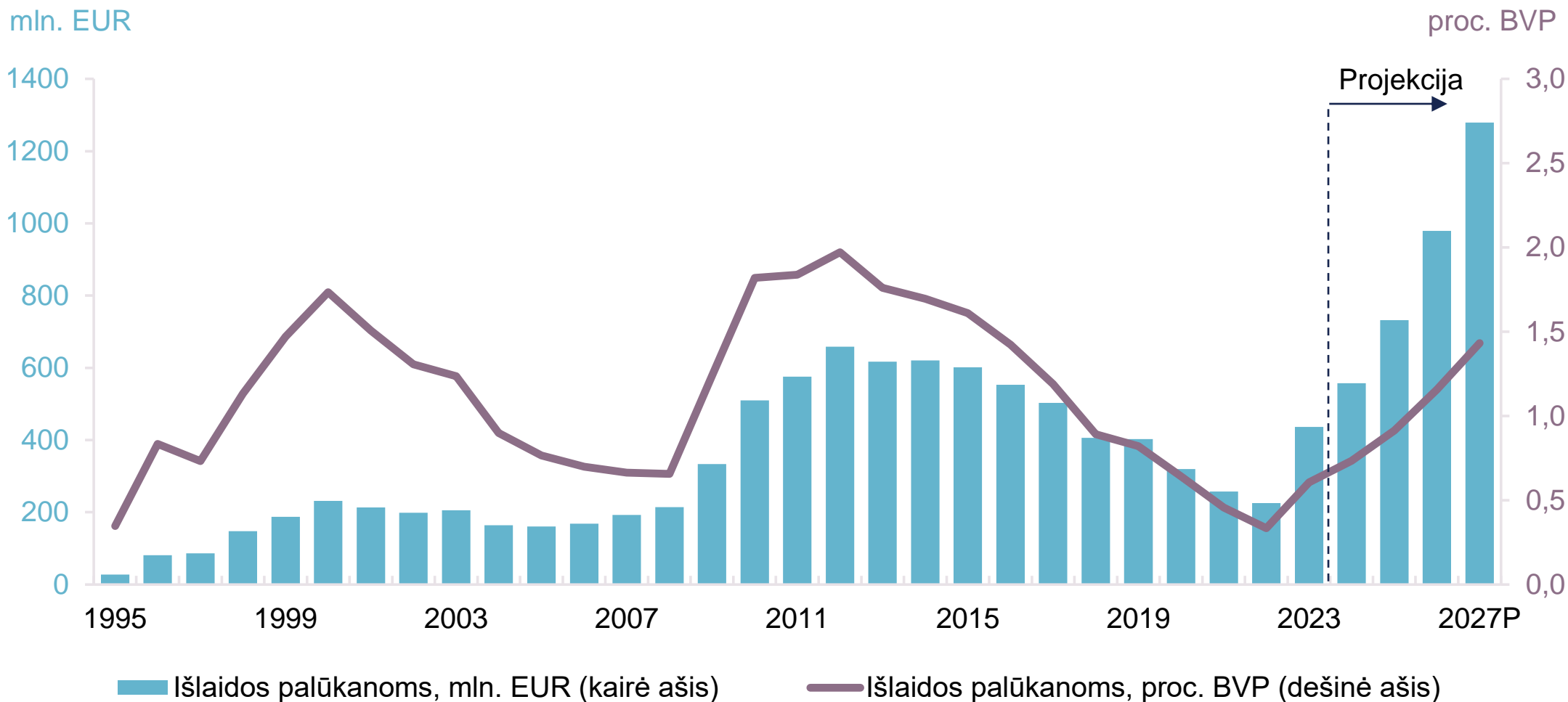
2024–2027 m. projektuojamas struktūrinis pirminis VS deficitas, todėl būtini sprendimai, siekiant tvarių viešųjų finansų

Valstybės skola didės, ir 2027 m., tikėtina, sieks beveik pusę šalies BVP

Valdžios sektoriaus skolos finansavimas tampa vis brangesnis

VALSTYBĖS
KONTROLĖ
BIUDŽETO STEBĖSENA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Jurga Rukšėnaitė
Biudžeto stebėsenos departamento vadovė

Sąvokos

- **Struktūrinis balansas** – parodo, koks yra nominalus valdžios sektoriaus balansas, eliminavus vienkartinio ir laikinojo pobūdžio biudžeto priemones bei ekonomikos ciklo poveikį valdžios sektoriaus pajamoms ir išlaidoms.
- **Struktūrinis pirminis balansas** – struktūrinis balansas, eliminavus palūkanų išlaidas.
- **Vidutinio laikotarpio tikslas** – tikslinė struktūrinio valdžios sektoriaus reikšmė, kurios pasiekimas ir laikymasis užtikrina, kad ilguoju laikotarpiu būtų įgyvendinama tvari fiskalinė politika, vykdomi fiskalinės drausmės įsipareigojimai, nustatyti euro zonos šalims ir išlaikomas tvarus valdžios sektoriaus skolos lygis. Šiuo metu Seimo nustatytas tikslas yra –1 proc. BVP.

VK FI 2026–2027 m. VS balanso prognozavimui taikytos prielaidos

Įtrauktos papildomos prielaidos, kurios skiriasi nuo BP2025 2026–2027 m. rodiklių.

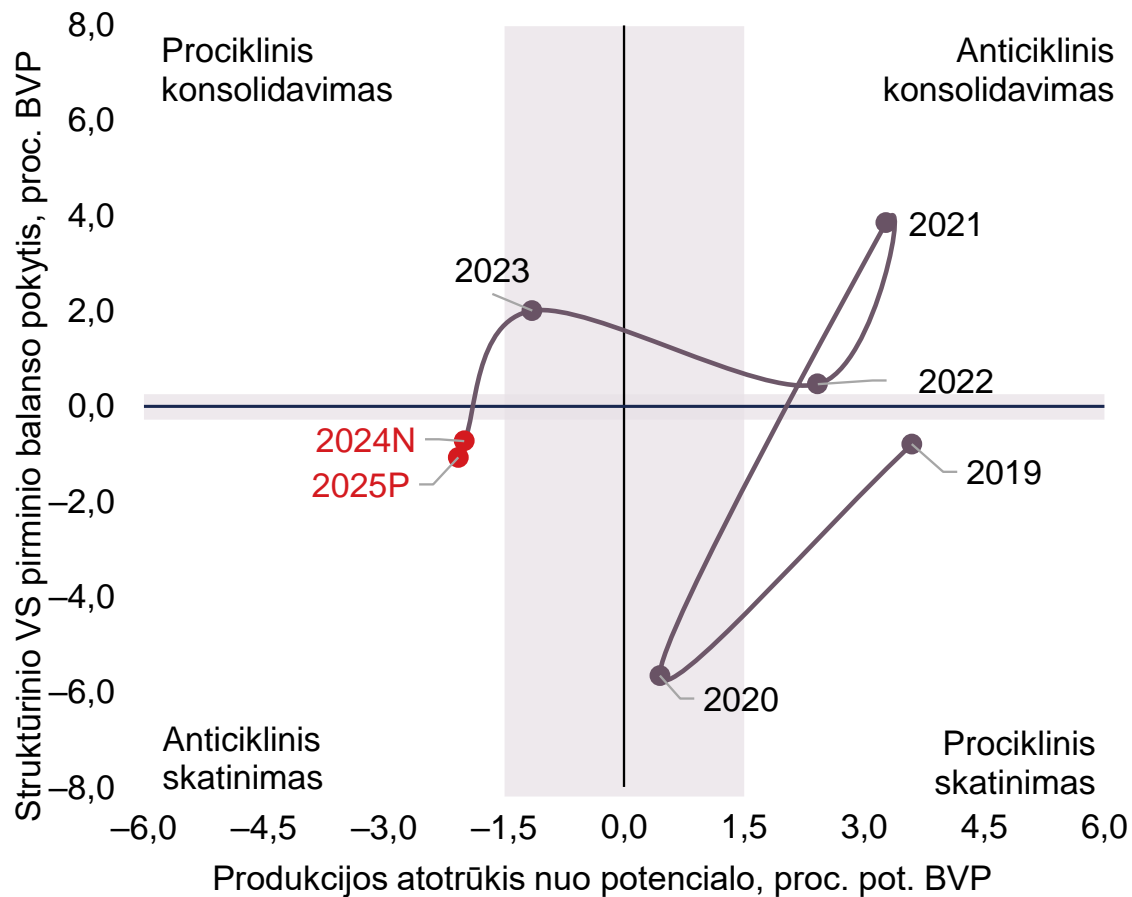
Atsižvelgiant į tai, kad kasmet priimami diskreciniai sprendimai, kurie įprastai mažina valdžios sektoriaus pajamas ir didina ilgalaikes VS išlaidas, VK FI taikomos prielaidos:

- Papildomas individualiosios socialinio draudimo pensijos dalies indeksavimo koeficientas 1,034 (3,4 proc.), paskaičiuotas pagal 4 metų indeksavimo vidurkį.
- Neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimas.
- Socialinės paramos išmokų, nesusietų su baziniais dydžiais didinimas.
- Darbo užmokesčio viešojo sektoriaus darbuotojams didinimas.
- Teigiamas poveikis VS pajamoms, dėl išlaidų darbo užmokesčiui didinimo prielaidos.
- ES ir tarptautinės finansinės paramos planas įgyvendinamas ne visa apimtimi (neveikia VS balanso).

Kitos taikomos prielaidos (nesiskiria nuo BP2025):

- 3 proc. BVP siekiančios išlaidos gynybai.
- Vietos ir socialinės apsaugos fondo subsektorių biudžetai sudaryti laikantis fiskalinės drausmės taisyklių.
- Rodiklių prognozavimas remiasi 2024 m. rugsėjo mėn. ekonominės raidos scenarijaus rodikliais.

Ekonomikai esant žemiau savo potencialaus lygio, numatomas jos skatinimas 2025 m.

Remiantis VK FI valdžios sektoriaus balanso ir produkcijos atotrūkio prognozėmis.

N – numatomas, P – prognozė